

TELEGRAMĂ

D.M.I.
PHIVA
MONUMENTE ISTORICE

6219 * 23 MAR. 19

Nr. 2451

D. TELEF. COMISIA

ISTORICE BKR

MINISTERUL MONUMENTELOR
ISTORICE

1072 * 26 MAR 19

IZIBANESTI 58-36-22-9

*2451 nr. 3
bazele am. de Telemir*

REGISTRATIE
m. timpul
timpul

= BISERICA DE LEMN DIN FILIALA GAURENI PAROHIA

JIGORENI VASLUI DIN CAUZA ALUNECARILOR TERENULUI

AMENINTZATA CU PRABUSIREA RUGAM APROBATI DEMONTAREA

SI MONTAREA IN ALI LOC = PAROH PREOT GH SPATARU 41 =

*27.5.942. Rog si mi se dea dovada celorlalte Biserici de lemn din jud. Vaslui c
cerat mutarea din cauza alunecării de teren. Teatul frincis Proboare din Vaslui
p. Conformitate, potriveste cred si aici. Voi vedea daca este de adaugat ceva ce mi a rat
imediat. Artulest
Houé le...*

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

Str. General Berthelot Nr. 28, S. II

Telefon: 4-39.00

PAROHIEI BISERICII

Comuna .....

Județul .....

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns) 796 Data

INSTRUCȚIUNI PENTRU MUTAREA BISERICILOR DE LEMN

I. LUCRĂRI PREMERGĂTOARE

Înainte de a începe orice lucrare, parohia va înainta Comisiunii Monumentelor Istorice un dosar cuprinzând:

a) Releveul complet al monumentului: plan fundații, plan pereți, plan bolți, plan acoperiș, secții longitudinale și transversale, fațade la scara de 2 cm, însoțită de detalii la scara mare a tuturor detaliilor de construcție sau particularităților caracteristice monumentului;

b) Fotografii de format mare, vederi de ansamblu cu detalii.

c) Un istoric al monumentului cu toate datele în care se vor trece și inscripțiile ce se găsesc săpate în lemn sau zăgrăvite la ușă, peste stâlpii din pronaos, tâmplă sau în orișicare loc. Releveului i se va adăuga un plan al viitoarelor fundații care va respecta întocmai planul bisericii, avându-se în vedere că soclul va avea 0,50 m lățime și că talpa de lemn va trebui să cadă la mijlocul zidăriei. Numai pe baza acestor acte Comisiunea Monumentelor Istorice va putea să hotărască dacă se aprobă sau nu desfacerea și mutarea monumentului.

Notă. — Dacă se va constata că în decursul anilor s'au adus schimbări, fie formei originale prin adăugiri inestetice, fie materialului prin căptușirea pereților interiori sau exteriori cu scânduri sau prin înlocuirea șitei cu tablă, se va profita de refacerea monumentului pentru a îndepărta aceste adaosuri care sunt nepotrivite cu formele sau materialele tradiționale. Dacă parohia nu poate obține dela specialiștii din regiune sau dela organele tehnice ale județului întocmirea acestui dosar, se va adresa Comisiunii Monumentelor Istorice, care va trimite un delegat, în cazul când parohia va putea suporta cheltuielile de transport până la fața locului.

II. EXECUTAREA FUNDAȚIEI ȘI A SOCLULUI

După ce va fi primit aprobarea mutării bisericii de către Comisiunea Monumentelor Istorice, înainte de a se începe desfacerea ei se va executa soclul pe locul unde va fi așezată.

Fundația se va face cu beton de ciment în proporția 150 kg ciment la 0,800 mc. pietriș și 0,400 mc. nisip, sau cu piatră brută negelivă din regiune, lucrată cu mortar de ciment. Va avea 1 m adâncime și 0,50 lățime.

Soclul se va face din piatră brută din regiune (piatră de râu, bolovani, piatră spartă) în locuri cât mai mari, lucrată cu mortar de var amestecat cu ciment. Se va lăsa piatra *aparentă și nerostuită* sau dacă se rostuește se va îndesa bine mortarul între pietre, ca să nu ajungă să treacă peste fața ei. Înălțimea soclului va fi diferită, dela caz la caz, nu va putea fi însă mai mică de 30 cm, iar lățimea va fi de 0,50 m. Lucrarea se va face respectându-se întocmai planul vechii biserici, astfel ca talpa să cadă prin mijlocul soclului. În același timp se vor lua măsuri de nivelare în cazul terenului în pantă și se vor face săpăturile necesare pentru a da terenului, în jurul soclului, o pantă spre exterior de circa 3 m, asigurându-se îndepărtarea apelor de ploaie la cel puțin 3 m. distanță și dându-se scurgerea necesară acestor ape.

III. DEMONTAREA VECHII BISERICI, TRANSPORTUL ȘI RECLĂDIREA

Aceste ultime lucrări se vor putea începe numai după ce va fi executat soclul în felul arătat mai sus și dacă parohia are toate fondurile necesare pentru plata manoperei de demontare a transportului, a completării pieselor ce se vor găsi putrede, a înlocuirii eventuale a învelitoarei și a manoperei de reclădire, astfel ca biserica să nu rămână dărâmată ne mai fiind mijloace de reclădire, sau să rămână neterminată și deci expusă stricăciunilor cauzate de vreme.

1. *Demontarea* se va face treptat, începându-se cu acoperișul, bolțile și tavanul apoi pereții și talpa. Pe măsură ce se vor desface se va da fiecărei bucăți de lemn un număr de ordine ce se va însemna cu vopsea de ulei pe partea din spate a lemnului, întocmindu-se totdeauna un tabel în care se va trece numărul și arătându-se locul unde se găsea bucata (perete: Sud, Nord, Pronaos, Altar etc.) spre a putea fi reasezată exact în același loc.

Pentru ușurarea lucrului se vor da numerelor de ordine culori diferite pentru fiecare parte a monumentului. Astfel, se vor putea numerota piesele șarpante cu albastru, ale bolților cu roșu, ale pereților cu verde etc., însemnându-se pe lângă număr pentru Pronaos Pr.; Pridvor Prid.; N. pentru Naos; A. pentru Altar. Lucrarea se va face cu cea mai mare grijă pentru a nu rupe sculpturi în lemn, console decorate sau altele. Bucățile se vor așeza în stive separate.

2. *Transportul* se va face imediat după demontare pentru a nu lăsa lemnăria sub ploaie timp îndelungat. Se va avea grijă să nu se piardă bucăți pe drum. În niciun caz nu se admite tăierea bucăților prea mari dela talpă sau tavan pentru ușurarea transportului.

3. *Reclădirea.* — Înainte de a se începe această lucrare se vor unge bine toate bucățile cu ulei de în curat, astfel, ca să pătrundă bine în toți porii lemnului. Bucățile putrede se vor înlocui cu altele noi de aceeași esență și aceleași dimensiuni. Dacă o bucată este putredă numai la capăt, se va putea tăia și îndoi cu o bucată nouă. În timpul montării se va respecta în totul modul de construcție și de îmbinare a lemnăriei, așa cum era vechea biserică, putându-se aduce întărituri cu cuie. Scoabe de fier sau căptușeli cu bucăți de lemn se vor putea face numai în părțile nevăzute, cum ar fi sub dușumea sau în pod. Felul de construcție al tavanului sau a bolților se va respecta întocmai reasezându-se fiecare bucată la locul ei.

Toată lucrarea de reclădire se va face urmărindu-se numărul de ordine al bucăților și tabelul întocmit, astfel, ca noua biserică să fie o exactă refacere a celei vechi. În cursul montării se va anunța Comisiunea Monumentelor Istorice care, va trimite un delegat pentru a constata la fața locului felul cum se execută lucrarea.

Pereții. — Pentru a nu mai fi nevoie de căptușiri de scânduri a pereților în interior sau exterior, care urătesc monumentul, se va avea grijă în timpul montării să se umple cu grijă fiecare gaură rămasă între grinzi cu bucăți de lemn tăiate anume și cu călți muiate în carbonilium. Numai în cazuri excepționale, care se vor hotărî de Comisiune, se va putea admite căptușirea pereților cu scânduri fie în exterior fie în interior.

Învelitoarea se va face cu șită din lemn de brad, care va fi muiată înainte de așezare în carbonilium. Șita va avea același format ca cel vechiu. La așezare se va bate astfel încât grosimea stratului de șită suprapusă să nu fie mai mică de 4 cm.

Dușumelele, în cazul că sunt din scânduri, fie de brad, fie de stejar, de dimensiuni mari (25–35 cm lățime), cum se vede adesea la aceste biserici, se vor reface cu aceeași îngrijire ca și restul, în felul descris mai sus.

Sobe. — Dacă va fi nevoie de sobe, Comisiunea va trimite un proiect care va trebui să fie respectat.

Ușa de altar. — Dacă parohia intenționează să deschidă o ușă în peretele altarului, se face o cerere Comisiunii Monumentelor Istorice, care va trimite un proiect, care va trebui să fie respectat.

Trepte, trotuar. — Treptele se vor face din bucăți de piatră tare și negelivă din regiune, lucrute cu mortar de ciment. Se vor putea face, fie din piatră de talie, fie din bolovani, rostindu-se fără a se trece cu cimentul peste fața pietrei și fără a se fugui rostul. În niciun caz nu se admit trepte de beton sau de zidărie tencuită cu ciment.

Trotuarul, dacă se va face, va fi din lezezi de piatră neregulată sau bolovani de râu, așezate pe un strat de beton de ciment cu 150 kg ciment la mc, având 10 cm grosime, sau un strat de nisip de 15 cm grosime, lucrute și rostuite cu mortar de ciment, în felul arătat mai sus.

Pictura. — Dacă există pictură, fie pe pânză lipită, fie direct pe grinzi sau panouri de scânduri, se va aștepta sosirea delegatului Comisiunii Monumentelor Istorice, care va întocmi un caiet de sarcini special.

3. 947.

11. 3. 947 de subcomisiile jehuc...
Arhivă Horticevici

MINIST. CULT. NATIONALE SI AL CULTELOR
No 0506 + 11. 3. 947 +

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
Nr. 1114

42-1-1947

12. 3. 947

da prima sedinta a

Comis., cu propunerea de mai jos -

Candelabrul de lemn dela Jigorenii P. Ful

Arhivă Istorică
Jud. Vaslui

In Revista Istoriei Români (1946. Vol 16, fasc 2 p. 183) se atrage din nou atentia asupra frumo-
sului candelabru de lemn dela Jigorenii,
Tanzi Jibonesti, (Jud. Vaslui) care fusese
amovut de Gh. Traib in Bisericiile si manis-
tiute moldovenesti din veacurile XVII-lea si de
XVIII-lea (p. 533 si 630) dupa documentele foto-
grafice ce-i comunicasem.

Candelabru, adus la Jigorenii de la dispa-
rutila schit « Letste », este mult prea mare pentru
naomul micii bisericiute de lemn.

El totusi si poate mentine pe loc, daca se
va atrage in mod deosebit atentia Parohiei
asupra importantei monumentului ce are in
a sa pastreze.

Ar fi insa o splendida piesa de muzeu. Cu
tote formele legale, dându-se Parohiei alt can-
delabru de proportii potrivite cu biserica,
cel vechi s'ar putea aduce in muzeul de arta
religioasa unde ar ocupa de sigur un loc de
seama.

Precizez ca un candelabru asemănător
se poate admira in muzeul de arta bizan-
tina din Atena, unde este trecut ca o mani-
festare a artei cretane. Cel dela Jigorenii
aminteste dispozitiile celor dela Golie.

Sunt de parere si se supune acestei chestiuni
Comisiunii, la viitoarea sedinta.

Arhivă Horticevici

P.S. In orice caz trebuie luate o masuri des-

tul de hotărâți de orice multe din elementele decorative mici și din scările etajate de acest conșiliu sunt dispărute. Dacă s'ar aduce la muzeu el ar putea fi consolidat și s'ar curma posibilitatea de a mai fi mult.

PROCES-VERBAL DE RECEPȚIE

Arhitect
Ș. N. C.

Astăzi, _____ 193__

Subsemnații : _____

ai Comisiunii Monumentelor Istorice, pe baza temeiului Nr. _____
cu privire la lucrările de reparațiuni și îmbunătățiri executate la _____

_____ în campania anului _____, transportându-ne la fața locului și examinând lucrările executate și specificate în actele justificative alăturate, am constatat că ele au fost efectuate în condițiuni _____ și, în consecință, le declarăm recepționate _____

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal în dublu exemplar.

Lucrările executate sunt:

Valoarea lucrărilor conform fondului aprobat . . . . . Lei _____

" " suplimentare . . . . . " _____

" totală a lucrărilor . . . . . " _____

Adică lei _____ Lei _____

DELEGAȚII COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE :

Arhitect diriginte al lucrărilor,

Antreprenor,